

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.251/2010/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A **Debreceni** Ítéltábla a Lovácsiné dr. Takács Katalin ügyvéd ügyintézője mellett a Lovácsiné dr. Takács Ügyvédi Iroda (4600 Kisvárd, Szent László utca 66.) által képviselt I.rendű neve (**címe**), II.rendű neve (**címe**), III.rendű neve (**címe**), IV.rendű neve (**címe**), V.rendű neve, (**címe**), VI. rendű felperes (**címe**) felpereseknek, a dr. **H. Z.** jogtanácsos által képviselt alperes neve (1062 **címe**) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a **Szabolcs-Szatmár-Bereg** Bíróság 67. sorszáma alatt meghozott végzésével kijavított 6.P.21.545/2007/62. számú ítélete ellen a felperesek részéről 68. sorszáma alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét részben megváltoztatja, és az alperes által fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét az I. rendű felperes esetében 3 000 000 (hárommillió) Ft-ra, a IV. rendű felperes esetében pedig 4 000 000 (négy millió) Ft-ra felemeli, egyebekben pedig az ítéletet helyben hagyja.

Kötelezi az I-III. rendű felpereseket személyenként 50 000 (ötvenezer) Ft, a IV. rendű felperest 75 000 (hetvenötezer) Ft, valamint az V-VI. rendű felpereseket személyenként 25 000 (huszonötezer) Ft másodfokú perki költség 15 napon belül az alperes részére történő megfizetésére.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a felperesek fellebbezése szempontjából releváns tényállás szerint 2005. szeptember hó 19. napján délután 17-18 óra között **K. Z.** az általa vezetett **A** frsz-ú pótkocsis tehergépjármű-szerelvénnel közlekedett **M.** irányából **Ny.** felé a **Y** számú úton, amely aszfalt beton burkolatú, de a fenti időszakban esőtől nedves felületű volt. Ugyanebben az időszakban **Ny.** felől **M.** irányába közlekedett **néhai M. Cs. J.** - az I. rendű felperes férje, a II-III-IV. rendű felperesek édesapja, az V-VI. rendű felperesek veje - az általa vezetett **B** frsz-ú személygépkocsival, utasként magával szállítva **néhai kk. M. Cs. M.** - aki az I. rendű felperes fia, a II-III-IV. rendű felperesek testvére, s az V-VI. rendű felperesek unokája volt -, valamint a II. és a IV. rendű felpereseket.

K. Z. az általa vezetett gépjárműszerelvénnel az 57-es km szelvénybe érve egy balra ívelő útkanyarulatból kiérve fékezett, és a helytelenül megválasztott haladási sebesség miatt a gépjárműszerelvénnyel becsuklott, átsodródott a menetirány szerinti baloldalra, ahol összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő, **néhai M. Cs. J.** által vezetett személygépkocsival.

A baleset következtében **néhai M. Cs. J.** és **néhai kk. M. Cs. M.** az életüket veszítették, míg a II. rendű felperes 8 napon túl gyógyuló életveszélyes légsérülést szenvedett, a IV. rendű felperes pedig a bal felkar válltáji törését, bal csípőficamot, medencesérülést, a homlok és a fej sérülését szenvedte el, mely sérülések gyógytartama szintén 8 napon túli volt.

A balesetet **K. Z.** szabálysértése okozta, amiért őt a **Ny.** Városi Bíróság a B.1922/2005/2. számú ítéletével halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétségében bűnösnek találta. A **Sz.** Bíróság a Bf.767/2005 /5. számú ítéletével a főbüntetést súlyosbította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta. A balesetet okozó járműszerelvénnyel érvényes kötelező felelősségbiztosítási fedezet nem volt.

Az I. rendű felperes 1964-ben, a II. rendű felperes 1983-ban, a III. rendű felperes 1985-ben, a IV. rendű felperes 1991-ben, az V. rendű felperes 1938-ban és a VI. rendű felperes 1942-ben született. Az I. rendű felperes és **néhai M. Cs. J.** 1982. október hó 2. napján kötöttek házasságot, amely a balesetkor is fennállt. A balesetet megelőző időszakban az I-IV. rendű felperesek **néhai M. Cs. J.-al** és **néhai M. M.-al** közös háztartásban, harmonikus családi kapcsolatban éltek.

A családon belüli munkamegosztásban **néhai M. Cs. J.** töltötte be a domináns szerepet, ő intézte a hivatalos ügyeket egészen a bevásárlás szintjéig, és ő végezte el döntően a ház körüli teendőket. A balesetet megelőzően a családnak sok barátja és ismerőse volt, nagy társasági életet éltek, rendszeresen jártak bálba, színházba, partikra, meglepetés partikat szerveztek. Heti-kétheti rendszerességgel baráti összejöveteleket szerveztek, ahol nagy társaság jött össze. A család rendszeresen járt nyaralni. **Néhai M. Cs. J.** a **Ny.**i Határőr Parancsnokságon dolgozott határőr-alezredesként. 1977. január 1-jétől állt szolgálati viszonyban, így széleskörű kapcsolatokkal rendelkezett a társszervek vezetőivel, akik rendszeresen meghívták őket, ugyanakkor a környező országokban is jártak családi kirándulásokon. Baráti kapcsolataik mellett családi kapcsolataikat is ápolták az I. r. felperes édesanyjának testvéreivel, valamint **néhai M. Cs. J.** két testvérével, akik bár távolabb

éltek a családtól, de rendszeresen összejártak velük, s náluk is nyaraltak. **Néhai M. Cs. J.** életerős, aktív, közszeretnek és közmegbecsülésnek örvendő férfi volt, jó társadalmi presztízzsel. Családjára kiemelt figyelmet fordított, az átlaghoz képest jobb életszínvonalat biztosított nekik. A baleset után a család élete alapjaiban változott meg: a családtagok zárkózottakká, visszahúzódókká váltak, a baráti és ismerősi kapcsolataik beszűkültek. Elmaradtak a közös családi nyaralások, a barátokkal való közös programok, valamennyi családtagnál a gyászreakció elhúzódásának tünetei mutatkoztak.

Az I. rendű felperes - akinél a lábán található visszértágulat miatt sebészeti beavatkozásra került sor, valamint kórházi kezelésben részesült a bal alsó végtagba sugárzó deréktáji fájdalom miatt - a balesettel összefüggésben többször megjelent pszichiátriai magánrendelésen, ahol - mivel a gyógyszeres kezelést elutasította - pszichoterápiában részesült.

A balesetet megelőzően a II. rendű felperes az NB. II-ben focizott, a felnőtt keretben játszott. A **Ny.i** Határőrségnél hivatásos állományú határőrként állt fenn szolgálati viszonya. Életvidám, életerős fiatalemberként élte mindennapjait, versenyekre és kirándulni járt. Balesetben elhunyt édesapjával és öccsével rendszeresen jártak focimeccsre, még Budapestre is felutaztak egy-egy meccs kedvéért. A II. rendű felperes széles baráti körrel rendelkezett, akikkel együtt járt diszkóba, moziba, strandra; a balesetet megelőzően párkapcsolata is volt. A balesettel összefüggésben a II. rendű felperes lépét el kellett távolítani. Ezt követően rendszeresen kontrollvizsgálaton jelent meg és hosszabb időt betegállományban töltött. Őt a határőrség pszichológiai szakszolgálatára folyamatos gondozásban részesítette, emellett pszichiátriai magánrendelésen is részt vett, ahol pszichoterápiában részesült. A II. rendű felperes maradandó testi fogyatékoságot szenvedett el azáltal, hogy a lépét el kellett távolítani. Emiatt az immunrendszere meggyengült, így fokozottan érzékenyebbé vált a fertőző betegségekkel szemben, emiatt mozgásteret mind a munkavállalását, mind a szórakozási lehetőségeit tekintve beszűkült, nem vehet részt ugyanis nagy tömeget, széles közönséget vonzó rendezvényeken. Egészségi állapota gyengült, erőnléte visszaesett, ezért korábbi csapatában tovább nem sportolhatott, negyedosztályú csapatban tud csak sporttevékenységet végezni, ám a meccseket ott sem tudja teljes egészében végigjátszani. A II. rendű felperes munkaképesség-csökkenése 20 %-os mértékű, állapota végleges.

A III. rendű felperes a balesetet megelőzően **D**-ben tanult felsőfokú oktatási intézményben, életvidám volt, szívesen járt társaságba, szórakozni, sok ismerőse és barátja volt; a balesetet megelőző időszakban neki is volt párkapcsolata. A balesetet követően többször részt vett pszichiátriai magánrendelésén, ahol a gyógyszeres kezelést elutasította, mindössze pszichoterápiás kezelésben részesült.

A IV. rendű felperes a balesetet megelőzően mozgékony, a társaság központjában lévő személy volt, aki éveken keresztül néptáncra, illetve társastáncra járt, és zenélni is tanult. Ő is széles baráti körrel rendelkezett, amelyben központi helyet foglalt el. Szándékában állt művészeti középiskolában továbbtanulni. A baleset következtében a **M.i** Kórház traumatológiai osztályán két ízben állt kezelés alatt, majd többször kontrollon jelent meg. Szintén megjelent pszichiátriai magánrendelésen, ahol pszichoterápiára került sor. A IV.

rendű felperesnél a baleset következtében a homlokon torzító hegesedés alakult ki, amely a jobb szemöldök feletti résztől a hajas fejbőrig terjed. Ezen torzító hegesedés korrekt sebészeti megoldására lehetőség nincs, állapota - maradandó esztétikai, kozmetikai károsodása - kialakult és végleges. A balesettel összefüggésben elszenvedte továbbá 3 fogának sérülését, amely alapján indokolt ezeknek fémmentes kerámia leplezéssel történő bevonása. A IV. rendű felperes bal felső végtagja csökkent mértékben használható, a bal csípőízülete szintén csökkent mértékben terhelhető, és ezen túlmenően enyhe mozgáskorlátozottság is fennáll. Mindkét sérült részen az időjárás változása, illetve nagyobb leterheltség esetén fokozott fájdalomérzet léphet fel. Ezen sérülések miatt a munkaképesség-csökkenés mértéke 30 %-os, amelynek következtében munkavállalása és szabadidős tevékenysége, majd felnőtt korában a háztartási munka során nehéz fizikai munka végzésére nem képes, a háztartási munkák bizonyos fázisaiban segítségre szorul. Szabadidős tevékenysége beszűkült, állással, járással, komolyabb megterheléssel járó sporttevékenységet végezni nem tud, ezért nem folytathatta a néptáncot és a társastáncot, ahogy nem tud a női futballcsapatban továbbjátszani, és egyéb labdajátékokban részt venni. Részére sporttevékenységként elsősorban az úszás ajánlott. A bal csípőízület csökkent terhelhetősége és enyhe mozgáskorlátozottsága miatt indokoltá vált, hogy gyermekvállalásánál a gyermek világrahozatala során ne természetes úton, hanem császármetszéssel szüljön. A IV. rendű felperes a balesetet gyermekként szenvedte el, egész életét meghatározzák és befolyásolják az általa elszenvedett sérülések.

A II-IV. rendű felperesek édesapjukkal szoros kapcsolatban álltak, s mindhárman kötődtek **M.** nevű kisebb testvérükhöz is. A balesetet megelőzően egészségügyi problémájuk nem volt.

Az V. és a VI. rendű felperesek a balesetet megelőzően szoros kapcsolatban álltak a családdal, rendszeresen találkoztak, keresték egymás társaságát, a gyermekeket kisebb korukban óvodába rendszeresen ők vitték. Az V. rendű felperes diabéteszes panaszokkal a balesetet megelőzően orvosát nem kereste fel, ilyen jellegű kezelésben nem részesült. A VI. rendű felperes 1998-ban jobb oldali bokatörést szenvedett, majd a műtét után a fémananyag eltávolítása történt meg nála. Mindkét lába évtizedek óta visszeres. A balesetet megelőzően magát egészségesnek érezte, magas vérnyomása nem volt, gyógyszert szednie nem kellett. A baleset bekövetkezése után került az V. rendű felperes a belgyógyászatra, ahol nála számos betegséget, így cukorbetegséget, magas vérnyomást, általános verőér elmeszesedést, nagy valószínűséggel alkoholos eredetű májbántalmat, agysorvadást, agyi lágyulások utáni állapotot, göbös strumát és következményes szembántalmat is diagnosztizáltak. A VI. rendű felperesnél a balesetet követő orvosi vizsgálatok során magas vérnyomásbetegséget, következményes szívizom-elváltozást, időskori látászavart, enyhe fokú kopásos mozgásszervi betegséget, tápláltságot, alsó végtagi visszerességet és következményes keringészavart állapítottak meg. Az V-VI. rendű felperesek esetében maradandó egészségkárosodást okozott a közlekedési balesettel kapcsolatosan őket ért trauma.

A felperesek keresetükben az alábbi kártérítés megfizetésére kérték kötelezni az alperest:

- az I. rendű felperes a férje és gyermeke elvesztése miatt nem vagyoni kártérítésként 4 000 000 Ft-ot követelt, mivel részére az alperes 2 000 000 Ft-ot már megfizetett,
- a II. rendű felperes saját sérülése miatt figyelemmel az alperes által már megfizetett 1 200 000 Ft-ra 3 800 000 Ft, édesapjának és testvérének elvesztése miatt figyelemmel az alperes által már megfizetett 2 000 000 Ft-ra 2 000 000 Ft, összesen 5 800 000 Ft,
- a III. rendű felperes édesapjának és testvérének elvesztése miatt figyelemmel az alperes által már megfizetett 2 000 000 Ft-ra 2 000 000 Ft,
- a IV. rendű felperes saját sérülése miatt 9 000 000 Ft, édesapjának és testvérének elvesztése miatt figyelemmel az alperes által már megfizetett 2 000 000 Ft-ra 2 000 000 Ft, összesen 11 000 000 Ft,
- az V-VI. rendű felperesek unokájuk elvesztése miatt személyenként 1 000 000 Ft, a vejük elvesztése miatt ugyancsak személyenként 500 000 Ft.

Kérték a felperesek a nem vagyoni kárhoz kapcsolódóan késedelmi kamat megfizetését is a baleset bekövetkezésétől kezdődően.

Vagyoni kártérítés címén az I. rendű felperes 11 121 962 Ft tőke megfizetésére is kérte kötelezni az alperest figyelemmel az általa már megfizetett összegre, valamint havi 210 000 Ft tartást pótló és havi 33 000 Ft átalakult életvitel miatti járadékra is igényt tartott. Ez utóbbi címen a II. rendű felperes havi 14 000 Ft, a III. rendű felperes havi 10 000 Ft, a IV. rendű felperes havi 29 000 Ft, az V. és a VI. rendű felperesek személyenként havi 10 000 Ft járadékot követeltek az alperestől. A felperesek a baleset napjától járó kamatokban és perköltségükben is kérték marasztalni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, a nem vagyoni károk tekintetében azért, mert az általa kifizetett összegek megfelelőek a felpereseket ért nem vagyoni hátrány kompenzálására, míg a vagyoni károk miatti kereseti követelést összecszerúságában vitatta.

Az elsőfokú bíróság a 62. sorszám alatt meghozott, és a 67. sorszám alatti végzéssel kijavított ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül

- az I. rendű felperesnek vagyoni kártérítés címén 1 695 860 Ft tőkét és ennek 2007. október hó 15. napjától járó késedelmi kamatát, valamint 2010. január hó 1. napjától havi 15 000 Ft járadékot átalakult életvitele miatt,
- a II. rendű felperesnek 2007. október hó 10. napjától 2009. december hó 31. napjáig terjedő 27 hónapra 93 330 Ft lejárt járadékot, és 2010. január hó 1. napjától havi 3 500 Ft járadékot, nem vagyoni kártérítés címén pedig 800 000 Ft tőkét,
- a IV. rendű felperesnek vagyoni kártérítésként átalakult életvitel címén 2007. október hó 10. napjától 2009. december hó 31. napjáig terjedő 27 hónapra 93 330 Ft lejárt járadékot, és 2010. január hó 1. napjától havi 3 500 Ft járadékot, nem vagyoni kártérítés címén pedig 3 000 000 Ft tőkét,
- az V. rendű felperesnek nem vagyoni kártérítés címén 500 000 Ft tőkét,
- a VI. rendű felperesnek nem vagyoni kártérítés címén 500 000 Ft tőkét,

ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg egyetemlegesen az alperesnek 260 000 Ft perköltséget, és megállapította, miszerint a per tárgyi költségmentessége folytán le nem rótt 900 000 Ft kereseti illetéket és 375 400 Ft állam által előlegezett költséget az állam viseli.

Határozatának indokolása szerint a **K. Z.** vezette gépjárműszerelvénnyel üzemeltetője kötelező felelősségbiztosítással nem rendelkezett, ezért az alperes köteles helytállni a felperesekkel szemben arra is figyelemmel, hogy **néhai M. Cs. J.** a baleset bekövetkeztében nem hatott közre, ezért az alperes felelőssége a **K. Z.** által okozott halálos közlekedési balesetből eredő károkért a felperesek vonatkozásában fennáll.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a II. rendű felperes saját sérüléseinek kompenzálására 2 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés alkalmas szemben az alperes által megfizetett 1 200 000 Ft-tal figyelemmel arra, hogy a II. rendű felperes életkoránál fogva fiatal felnőttnek tekintendő, valamint élethosszig tartó egészségi állapotára, fertőző betegségekkel szembeni gyengébb védekező képességére és szórakozási lehetőségeinek beszűkülésére. Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét az ítélelhozatalankori értékviszonyok alapján vette figyelembe, ezért a nem vagyoni kártérítés után kamatfizetési kötelezettséget nem állapított meg.

A IV. rendű felperes esetében saját sérülései miatt 3 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés alkalmas az őt ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására, s mivel ilyen címen részére nem vagyoni kártérítést az alperes nem fizetett, ezért őt a teljes - az ítélet meghozatalankori értékviszonyok alapvételével megállapított - összegben marasztalta az elsőfokú bíróság.

A közeli hozzátartozó elvesztése miatt nem vagyoni kártérítés címen az ítélet indokolása szerint személyenként 1 000 000 Ft megfizetésére kötelezte az V. és a VI. rendű felperesek vonatkozásában az elsőfokú bíróság az alperest, figyelemmel a felperesek, valamint az elhunytak közötti szoros családi kapcsolatra, ezen belül arra, hogy ők egy településen éltek, heti, napi rendszerességgel találkoztak, s a nagyszülők aktívan részt vettek a gyermekek nevelésében, óvodába hordásában. A szoros családi kötelékre tekintettel mélyen megrázta és megviselte őket vejük és unokájuk elvesztése, ebből adódóan sorsszerű megbetegedéseik tüneteit is nehezebben viselik, fokozottabban élnek át. Megviseli őket az I-IV. rendű felperesek lelki állapotának értékelése is, ami mindkettőjük esetében a lelki erőnlét károsodásához, depressziós tünetekhez vezetett.

Valamennyi felperes, így az V. és a VI. rendű felperesek esetében is indokolt az élethosszig tartó pszichoterápia, ezért oldalukon olyan egészségkárosodás állapítható meg, ami a hozzátartozók elvesztéséből eredő nem vagyoni hátrány megtérítését indokolja. Az elsőfokú bíróság ezért az V. és a VI. rendű felperesek egészségkárosodására és az elvesztetett hozzátartozók rokoni fokozatára tekintettel személyenként 500 000 Ft nem vagyoni kártérítést állapított meg, míg az I-IV. rendű felperesek vonatkozásában az alperes által már kifizetett személyenkénti 2 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés a hozzátartozók elvesztéséből eredő hátrány kiküszöböléséhez szükséges, de egyben elegendő kompenzációt biztosított, ennél magasabb összegű nem vagyoni kártérítés a hozzátartozók

elvesztéséből eredően esetükben nem indokolt, ezért a felperesek ez irányú további keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítéshez kapcsolódóan kamatfizetési kötelezettséget nem állapított meg, mert a nem vagyoni kártérítést mértékét az ítélet meghozatalakor fennálló ár- és értékviszonyok alapján határozta meg.

Az elsőfokú bíróság részben a lefolytatott bizonyítási eljárás eredménye, részben az alperes elismerése alapján őt az I. rendű felperes javára 1 695 860 Ft megfizetésére kötelezte, ez után középarányos időponttól kezdődően késedelmi kamatfizetési kötelezettséget is megállapítva. Ez az összeg magában foglalja a temetés megszervezésével, lebonyolításával és az utazással kapcsolatban felmerült többletköltséget 10 000 Ft összegben, a II-IV. rendű felperesek kórházi kontrollra járási költségét személyenként 5 000 Ft összegben, a református egyházi szertartás költségét 20 000 Ft összegben, a harangozási költséget 8 000 Ft-ban, a temetési szolgáltatás többletköltségét 140 390 Ft-ban, a sírkőállítás költségét 400 000 Ft-ban, a halotti tor költségét 90 000 Ft-ban, a temetésszervezéssel kapcsolatos telefon-többletköltséget 5 000 Ft-ban, a gyászruházat, halotti ruházat többletköltségét 178 468 Ft-ban, a kórházi étellemfeljavítás többletköltségét 24 000 Ft-ban, a IV. rendű felperes fogászati kezelésének többletköltségét 90 000 Ft-ban, a balesettel összefüggésben vásárolt aloe vera termékek költségét 200 000 Ft-ban, a háztartási kisegítő többletköltségét 510 000 Ft-ban és a IV. r. felperes otthoni ápolásával kapcsolatos háztartási kisegítő többletköltségét 40 000 Ft-ban, végezetül a kegyeleti költséget 130 000 Ft-ban. Ezt meghaladóan a felperesek vagyoni kártérítés iránti igényét elutasította.

Az elsőfokú bíróság a felperesek 2007. október hó 10. napjától érvényesített tartást pótló járadékigényét alaptalannak találta, mert ezen időpontot követően a felperesek jövedelme, özvegyi nyugdíja és árvasági ellátása összesen - a családi pótlék figyelmen kívül hagyásával - elérte, sőt meghaladta a baleset előtti időszakban az I. r. felperes és néhai házastársa által szerzett jövedelem alapján az eltartottak számát figyelembe véve a III-IV. rendű felperesekre jutó rész összegét, ezért a felperesek keresetét ebben a részben elutasította.

A lefolytatott bizonyítási eljárás és az alperes elismerő nyilatkozata alapján megállapította, hogy indokolt a ház körüli férfimunka elvégzésére háztartási kisegítő igénybevétele, ennek összegét havi 10 000 Ft-ban határozva meg. Elfogadta továbbá a kegyeleti költségből eredő járadékigényt havi 5 000 Ft összegben, itt valamennyi felperes igényét figyelembe véve és a járadékot az I. rendű felperes javára megállapítva.

A II. és az IV. rendű felperesek esetében immunerősítő, gyulladáscsökkentő és fájdalomcsillapító szerként ható aloe vera gél alkalmazásának költsége miatt havi 3 500 Ft járadékot ítélt meg személyenként az elsőfokú bíróság, ezt meghaladóan pedig a járadékigényt elutasította.

A felperesek 30 %-ban lettek pernyertesek, ezért őket kötelezte az elsőfokú bíróság az alperes javára perköltség fizetésére, míg a le nem rótt kereseti illetéket és az állam által előlegezett költséget az állam viseli a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben az ítélet részbeni megváltoztatásával a nem vagyoni kártérítés összegének felemelését kérték az I. rendű felperes esetében hozzátartozói elvesztése miatt további 4 000 000 Ft-tal, a II. rendű felperes esetében sérülései miatt további 2 000 000 Ft-tal, hozzátartozói elvesztése miatt szintén további 2 000 000 Ft-tal, a III. rendű felperes esetében hozzátartozói elvesztése miatt szintén további 2 000 000 Ft-tal, a IV. rendű felperes esetében sérülései miatt további 3 000 000 Ft-tal, hozzátartozói elvesztése miatt további 2 000 000 Ft-tal, az V. és a VI. rendű felperesek esetében személyenként további 1 000 000 Ft-tal. Fellebbezésük indokaként a felperesek arra hivatkoztak, hogy a perbeli tragédia kapcsán két hozzátartozót veszítettek el, így kétszeresen is megvalósult esetükben a családban élés jogának a sérelme.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság a felpereseket ért hátrányokat, így azt, hogy nem szűnt meg, mindössze sérült a családban éléshez való joguk; a megmaradt család nem veszítette el a funkcióját. Az, hogy egyszerre két hozzátartozót veszített el a család, értékelendő körülmény, de az nem fordítható le a matematika nyelvére.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a vagyoni kártérítésre vonatkozó, valamint a nem vagyoni kártérítési igényt a nem fellebbezett részben elutasító rendelkezéseit. Az ítélet tábla a fellebbezést részben alaposnak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges körben a bizonyítási eljárást lefolytatta, és a bizonyítékok okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg a tényállást. Az ítélet tábla álláspontja szerint azonban a jogsérelem folytán bekövetkezett és a bizonyítás eredményeként feltárt hátrányokat, következményeket az I. és a IV. rendű felpereseket megillető nem vagyoni kártérítés összegének a meghatározásánál nem megfelelően értékelte.

Az ítélkezési gyakorlat szerint a nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsult személy körülményeit, életkorát, a társadalomban elfoglalt helyzetét, a káreseménynek a károsult személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni. A nem vagyoni kárpótlás mértékének megállapításánál tehát a jogsértés súlyát és a következmények súlyosságát kell figyelembe venni, nem hagyható figyelmen kívül az összeg meghatározásánál a hasonló következményekkel járó, korabeli káreseményekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat és az annak megfelelő egységes megítélés követelménye sem.

Az elsőfokú bíróság helyesen vette számba és értékelte a felperesek esetében bekövetkezett kompenzálандó hátrányokat, és a II., az V. és a VI. rendű felperesek esetében a javukra megítélt, a III. rendű felperes esetében pedig a részére peren kívül megfizetett nem vagyoni kártérítés összege ezen hátrányok kiküszöböléséhez szükséges és egyben elegendő is, és megfelel a kialakult bírói gyakorlatnak.

Az I. és a IV. rendű felperesek esetében viszont a javukra meghatározott összegszerűséget az ítéltábla az őket ért és kompenzálандó hátrányokhoz képest aránytalanul alacsonynak találta. Az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal azt a lényeges körülményt, hogy az I. rendű felperes egyszerre két közeli hozzátartozóját, köztük házastársát, élete párját veszítette el. Az alperes fellebbezési ellenkérelmében írt hivatkozással ellentétben rögzíthető, miszerint a II-IV. rendű felperesek esetében várható, hogy ők előbb-utóbb a közös háztartásból elköltözve önálló életet fognak kezdeni, amelynek bekövetkezte az I. rendű felperes egyedül maradását eredményezheti, így férjének elvesztése a családban éléshez való jog pusztán sérülésén túlmutat, esetében a család a funkcióját veszíti el. Emellett értékelendő körülmény az is, hogy az I. rendű felperes volt az, aki a fiatal felnőtt és kiskorú gyermekeinek támasza volt a perbeli tragédia kapcsán, így neki nem csak a saját, hanem gyermekei gondjaival is meg kellett birkóznia. Kétségtelen, hogy egyszerre két hozzátartozó elvesztése nem fordítható le a matematika nyelvére, azonban erre a körülményre a nem vagyoni kártérítés összegének a meghatározása során feltétlenül figyelemmel kell lenni, ami miatt az I. rendű felperes javára a peren kívül teljesített 2 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés a kompenzációhoz elégtelen, ezért ennek az összegnek a felemelése volt indokolt. A IV. rendű felperes esetében a baleseti eredetű sérülések miatt elszenvedett nem vagyoni hátrányokhoz képest volt aránytalanul alacsony a javára megítélt kártérítés összege. A nem vagyoni kártérítés egyik funkciója a kompenzáció, a személyi sérelem, hátrány hozzávetőleges kiegyensúlyozása pénzbeli szolgáltatás nyújtásával. A kompenzáció a tönkretett életlehetőségeket helyettesítő, kiegyensúlyozó, az elvesztett helyett más nemű előnyt nyújtó funkciókat tölt be. Az Alkotmány 15. §-a szerint a család intézménye alkotmányos védelem alatt áll, ebből az alkotmányos alapjogból a „családban éléshez való alanyi jogosultság” személyhez fűződő joga vezethető le. A IV. rendű felperes igénye a fenti, családban élés jogának elvesztése és a Ptk. 76. §-a szerinti egészség sérelmén, azaz kettős jogsérelmen alapul (BDT. 2005/12/169.). A rendelkező rész szerint felemelt nem vagyoni kártérítés szükséges, de egyben elegendő is a IV. rendű felperest ért nem vagyoni hátrány kompenzálására, egyúttal megfelel a bírói gyakorlatnak.

Az ítéltábla megjegyzi, hogy helytelen az a felperesek által mind a keresetükben, mind a fellebbezésükben követett gyakorlat, amely szerint a felpereseket ért egyes nem vagyoni hátrányok mintegy „beárazásra” kerülnek, azaz ezekhez a hátrányokhoz külön-külön kerül hozzárendelésre az azok kompenzálására hivatott nem vagyoni kártérítés összege, és a végén ezek kerülnek összeszámításra. Ezzel szemben a nem vagyoni kártérítés összegét az egyes károsultak esetében egységesen szükséges meghatározni, s ennek során kell értékelni a nem vagyoni kártérítésre okot adó, kompenzálандó hátrányokat.

Az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének 13. oldalának második bekezdésében nyilvánvaló elírás található, hiszen az V-VI. rendű felperesek javára

személyenként nem 1 000 000 Ft, hanem - mint az a rendelkező részen túl a soron következő bekezdésből is világosan kitűnik - 500 000 Ft nem vagyoni kártérítés került megítélésre.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében ismételten kérte az elsőfokú bíróság ítéletének kijavítását, amivel összefüggésben rámutat az ítéletábra, hogy arra az elsőfokú bíróság részéről még a fellebbezési ellenkérelem előterjesztését megelőzően sor került, amely kijavító végzést az alperessel is közölték, és azt tudomásul vette.

A leírtak miatt az ítéletábra a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatva az alperes marasztalásának tőkeösszegét az I. és a IV. rendű felperesek esetében felemelte, egyebekben pedig az ítéletet helybenhagyta. Az így megváltozott pernyertességi arányok azonban nem indokolták az alperes javára megállapított elsőfokú perköltség összegének a leszállítását, mert az a felperesek nagyobb arányú pernyertessége ellenére is lényegesen alatta marad az alperest a jogszabály alapján megillető perköltség összegének.

A fellebbezési eljárásban az I. és a IV. rendű felperesek nagyobb részben, míg a II., a III., az V. és a VI. rendű felperesek egészben pervesztesek lettek, ezért ők a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése, illetőleg a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint kötelesek az alperes javára perköltséget fizetni, amelynek összegét az ítéletábra - a Pp. 67. §-ának (2) bekezdésére is figyelemmel - a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg; a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A per tárgyi költségmentessége miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján.

Debrecen, 2010. szeptember hó 6. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál s.k. előadó bíró, dr. Riczu András s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó